

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Van Wet zorg en dwang naar Wet vrijheid, veiligheid en geluk? (mini-documentaire)

Geplaatst op 14 september 2021

Hoe zou het zijn als je de Wet zorg en dwang, die ingestoken is om maatregelen in de zorg te beperken, insteekt vanuit een andere mindset? Eentje die veel positiever is, zowel in g. Bij De Leyhoeve doen ze het: werken

met als uitgangspunt vrijheid, veiligheid en geluk. Want positief denken doet positief denken.

Laura van Son, teamcoördinator bij De Leyhoeve en Ron Obbbens, projectleider aanlevering toezichtinformatie aan het IGJ gingen afgelopen zomer met elkaar in gesprek over registratie en rapportage binnen de Wet zorg en dwang. Het werd een open gesprek over een andere manier van denken én het durven doen. In dit artikel lichten we de highlights uit de mini-documentaire voor je uit.

De mini-documentaire is onderdeel van een vierdelige reeks die is ontwikkeld naar aanleiding van de pilot 'Vrijheid, veiligheid en levensgeluk', waarin veertien deelnemende organisaties van de beweging Radicale vernieuwing zorg onderzoeken wat wel en niet werkt bij de uitvoering van de vernieuwde Wet zorg en dwang.

Aanlevering toezichtinformatie

Naar eigen zeggen is de pilot 'Aanlevering toezichtinformatie' aan de IGJ eigenlijk nog te veel ingestoken vanuit een systemische manier van denken. "Iets wat heel erg aansluit bij het systeem dat we in Nederland

hebben gecreëerd,” legt Ron uit. “Maar vanuit de pilot, waarin we onderzoeken we kunnen komen tot aanlevering van toezichtinformatie binnen de Wzd, ben ik ook betrokken geweest bij een totaal andere manier van denken. Een manier die veel meer uitgaat van de cliënt centraal. Vanuit dat uitgangspunt zijn wij nu aan het onderzoeken hoe we dit in onze pilot meer vorm kunnen geven.”

Die andere manier van denken is iets wat ze bij De Leyhoeve al praktiseren. “Wij werken vanuit de visie dat de bewonder echt centraal staat. Ik geloof dat dit in de zorg heel belangrijk is omdat je daarin juist veel kwaliteit van zorg kunt waarborgen waarin leefplezier en geluk centraal staan. Dit is iets wat ik ook als verpleegkundige echt bij me draag en wat in onze organisatie steeds breder gedragen wordt,” aldus Laura.

Nadenken over het waarom

Als teamcoördinator merkt ze ook dat verpleegkundigen en verzorgenden opgeleid zijn om na te moeten denken over wet- en regelgeving en dat registratie hier een belangrijk onderdeel van is. “Ik denk dat het belangrijk is dat zij zichzelf meer de vraag stellen waarom ze iets doen. Is dat omdat het moet, of omdat er over nagedacht is. Ook voor teamleiders is het belangrijk daarin mee te denken.”

Binnen haar team team maakte Laura de afspraak om casusbesprekingen te doen op voorhand. Dus vóór men met de Wzd aan de gang gaat. We onderzoeken tijdens deze besprekingen wat het ons oplevert als we bepaalde dingen wel of niet doen. Vanuit die benadering is het heel anders registreren want op het moment dat een bewoner geen last heeft blijft de club zoveel mogelijk buiten de Wzd en willen ze dat het geen ellelange registratie oplevert.

De registratie rondom de Wet zorg en dwang wordt bij De Leyhoeve dan ook benadert onder het mom van Vrijheid, veiligheid en geluk. “We schrijven wel op welke maatregel een bewoner krijgt maar weten ook: die maatregel is niet leidend of beperkend. Die is er alleen omdat de bewoner het zelf wil óf omdat hij er geen last van heeft.”

Andere indicatoren

Ron: “Als we dan kijken naar de pilot die heel erg gaat om de toepassing van onvrijwillige zorg moet je eigenlijk naar andere indicatoren kijken. Kijken naar het percentage cliënten dat onvrijwillige zorg krijgt is een hele andere indicator dan kijken op het moment dat er onvrijwillige zorg is, of dat goed is toegepast. Of het stappenplan is ingevuld. Het gaat juist meer over voorkomen in plaats van genezen.”

Anders denken

Anders denken dus, van denken in maatregelen naar denken aan wat de cliënt wil. Dat vraagt ook om andere bewoordingen, een andere mindset zelfs. “99% van de situaties gaat goed, maar in Nederland regelen we alles zo dat we voor de ene procent ingedekt zijn,” zegt Ron. De Wzd is gericht op het beperken van maatregelen, maar de benaming is negatief. Door hem anders te noemen en naar de positieve elementen te kijken kom je tot een andere mindset. Maar dit vraagt om een andere manier van toezicht. Je hebt andere informatie nodig en moet andere dingen registreren. Zaken die uitgaan van de positieve

elementen die de cliënten raken. De cliënttevredenheid over de zorg is veel belangrijker dan de toepassingen van dwangmaatregelen in de zorg.”

Lef

Ook over de angst in het veld om informatie aan te leveren en dat die gebruikt wordt om af te rekenen of waarschuwingen over wat er niet goed is, gaan Laura en Ron in gesprek. Ron vertelt over hoe de inspectie juist ook graag in gesprek gaat met de zorg om te kunnen komen tot afbouw van zorg met dwang. Laura vertelt dat verpleegkundigen ook voor de makkelijke weg kiezen om dan maar alsmaar te registreren, om niet afgerekend te hoeven worden. “Dan hebben we gedaan wat we moesten doen.” Maar is dat wel echt zo..? In de video delen Laura en Ron inzichten over wat de pilot Vrijheid en veiligheid voor het levensgeluk voor cliënten zoal oplevert en het belang van lef daarvoor, van iedereen (ook van leidinggevend en bestuurders).

(On)veilig?

“Mensen die al zeventig jaar bloedworst eten gaan naar een verpleeghuis omdat ze niet meer zelfstandig kunnen wonen. Maart die mochten dan geen bloedworst meer eten, omdat dat onveilig zou zijn. Maar als je dan daartegenover een pilletje moet nemen omdat iemand onrustig wordt omdat hij zijn bloedworst niet kan nemen, dan vraag ik me ook af: wat is nou eigenlijk beter voor de cliënt? Wat zijn zijn wensen en waar wordt hij gelukkig van?”

Het gesprek geeft ook een inkijkje in de sfeer binnen het [actieteam Vrijheid en veiligheid](#) voor het geluk van cliënten, waarbinnen allerlei uitwisseling op gang is gekomen tussen de vele deelnemers.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vrijheid en veiligheid voor levensgeluk cliënten](#), [Beweging verbreden en verdiepen](#), [Knellende regels](#), [Betrekken directe omgeving](#), [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Overige onderwerpen](#)

Trefwoorden: [Bestuurders](#), [Bewoners](#), [De Leyhoeve](#), [Deelnemers](#), [Externe toezichthouders](#), [IGJ](#), [Inspectie](#), [leefplezier](#), [Medewerkers](#), [Naasten](#), [rapporteren](#), [Regels](#), [samen werken](#), [Van regels naar relaties](#)